

*С.Б. БЕЗШАПОЧНИЙ, Н.Б. СОННІК, О.Г. ПОДОВЖНИЙ,
О.Р. ДЖІРОВ*

ЛІКУВАННЯ ГОСТРИХ НАЗОФАРИНГІТІВ У ДІТЕЙ

*Каф. оториноларингології з офтальмологією (зав. – проф. С.Б. Безшапочний)
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»
(ректор – проф. В.М. Ждан)*

Дана робота є фрагментом ініціативної наукової теми кафедри оториноларингології з офтальмологією Української медичної стоматологічної академії «Розробка нових медичних технологій в діагностиці і лікуванні патології верхніх дихальних шляхів» № 0111U006761.

Гострий назофарингіт у дітей – це запалення слизової оболонки носоглотки. Пусковим моментом для розвитку майже завжди є вірусна інфекція [7].

Хворі діти мають утруднення носового дихання, сплять з відкритим ротом, хроплять, вночі може з'являтися кашель. При огляді передніх відділів порожнини носа спостерігають явища гострого риніту. При огляді носоглотки відзначають збільшення глоткового мигдалика, його гіперемію, слизово-гнійні виділення, які стікають по гіперемованій стінці глотки [2].

Останнім часом використання сольових розчинів при патології носа та носової частини глотки стало лідером при очищенні слизової оболонки. Зрошення порожнини носа ізотонічними сольовими розчинами можна розглядати в якості емпіричної методики при синуситах та назофарингітах дитячого віку [1, 4]. Методика використання сольових розчинів знаходить підтримку в групі експертів EPOS та ARIA. Елімінаційна терапія допомагає полегшити симптоматику та зменшити ендоскопічні ознаки захворювання [3, 5].

Основним напрямком сучасної фармакотерапії патології порожнини носа та

носової частини глотки на сьогоднішній день вважається протизапальна терапія. Із засобів з протизапальним ефектом актуальними є глюкокортикостероїди. В теперішній час ми маємо інтраназальні глюкокортикостероїди [6]. Препарати нового покоління мають низьку біодоступність (менше 0,1%). Таким чином відсутня системна дія. Маємо достатню кількість досліджень, які доводять ефективність назального спрею мометазона фуоат в лікуванні запальних захворювань носоглотки у дітей. Топічний глюкокортикостероїд не знижує імунітет, але знижує ризик виникнення респіраторних захворювань. Все це і зумовило актуальність нашого дослідження [8, 9].

Мета дослідження: вивчити клінічну ефективність використання препарату «Етацид» в терапії гострих назофарингітів у дітей.

Об'єкт та методи дослідження: 50 дітей у віці від 3 до 12 років з гострим назофарингітом. Пацієнти були розподілені на 2 групи: до 1-ї (контрольної) групи увійшли 20 дітей, яким застосовували елімінаційну терапію два рази на добу на протязі 15 діб; до 2-ї групи було включено 30 дітей, яким також проводилась елімінаційна терапія два рази на добу, після якої використовували препарат «Етацид» 2 рази на добу протягом перших 5 діб, а потім 1 раз увечері – до 15-ї доби.

Групи були співставлені по віку та проявам захворювання. Вивчалась клінічна динаміка симптомів і динаміка ендоскопічної картини на момент звернення, на 5, 10 і

15-у добу. Серед клінічних симптомів враховувались порушення носового дихання, гугнявість мови, хрипіння, кашель під час сну. При ендоскопії вивчали застійні ознаки в порожнині носа, виділення в носовій частині глотки, збільшення глоткового мигдалика.

Результати дослідження

Вивчаючи клінічну динаміку симптомів, використовували шкалу від 0 до 5. Результати відображено на рис. 1.

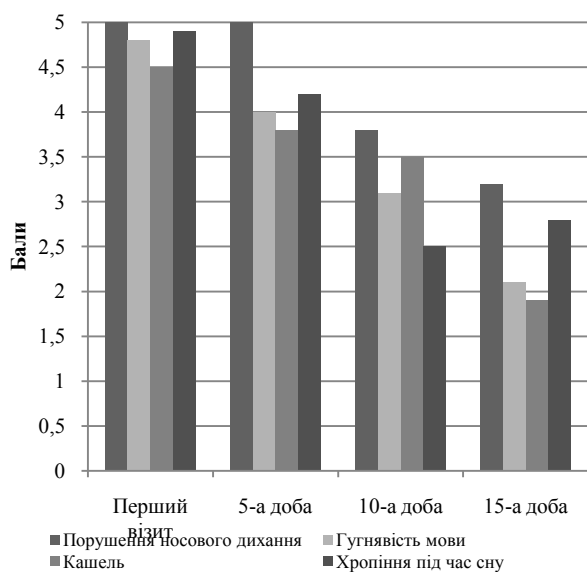

Рис. 1. Динаміка симптомів гострого назофарингіту в контрольній групі.

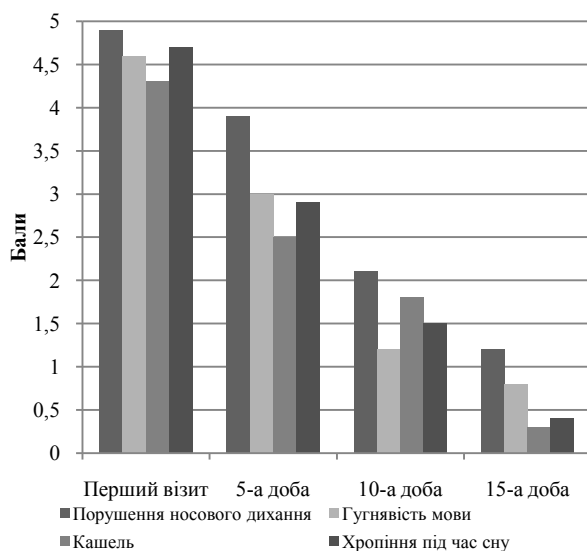

Рис. 2. Динаміка симптомів гострого назофарингіту в досліджуваній групі.

В контрольній групі були позитивні зміни, але на 15-у добу всі симптоми зберігались, але їх вираженість зменшилася в 2 рази. В досліджуваній групі динаміка симптомів була позитивною. Вже на 10-у добу спостерігалось значне покращення, а на 15-у добу практично не було гугнявості мови, кашлю, хрипіння під час сну.

Динаміка ендоскопічної картини також вивчалась з використанням шкали від 0 до 5, результати відображено на рис. 3-4.

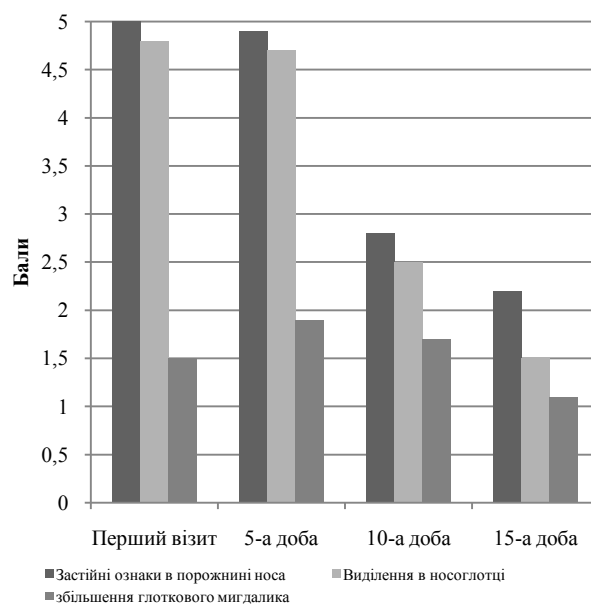

Рис. 3. Динаміка ендоскопічної картини в контрольній групі.

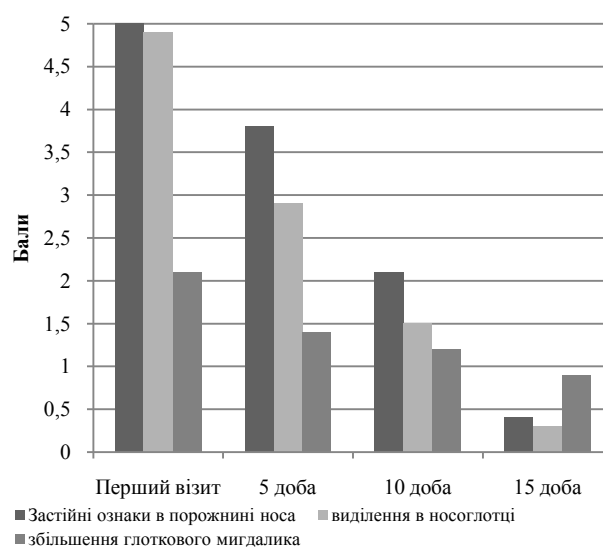

Рис. 4. Динаміка ендоскопічної картини в досліджуваній групі.

При ендоскопічному дослідженні в контрольній групі на 15-у добу всі симптоми зберігались. В досліджуваній групі, яка використовувала «Етацид», виділення в носоглотці, застійні ознаки в порожнині носа були практично відсутніми. Незначно зберігалось збільшення носоглоткового мигдалика.

Висновки

1. Наші дослідження довели достатню клінічну ефективність препарату «Етацид» в терапії гострих назофарингітів у дітей.

2. Побічних реакцій при використанні препарату «Етацид» не було відмічено та переносимість препарату у досліджуваній групі можна оцінити позитивно.

3. Оптична ендоскопія порожнини носа та носоглотки є найбільш інформативним методом оцінки результатів лікування.

Перспективи подальшого дослідження: Розробка ефективних методів лікування назофарингітів у дітей, які дозволяють відновити здоровий спосіб життя та попереджує проведенню аденотомії.

Література

1. Bezhapochny VB, Kischuk VV, Loburets VR. [Methods of conservative therapy in children with adenoiditis]. Zhurnal ushnyh, nosovyh i gorlovyh boleznej. 2009;(6):74-81. [Article in Ukrainian].
2. Bredun OYu. [Pathology of the pharyngeal tonsil in children]. Zdorov'ya Ukrayini. 2011;(2):58-9. [Article in Ukrainian].
3. Berezhnoy BP. [Modern technologies in the treatment of rhinosinusitis in children]. Suchasna pediatriia. 2019;10(4):79-87. [Article in Ukrainian].
4. Gerashchenko TI, Bezhapochny SB, Kryuchko TA. [Resolution of the participants in the international interdisciplinary symposium on the treatment and prevention of inflammatory diseases of the nasopharynx in children]. Zdorov'ya Ukrayini. 2012;2(18):57. [Article in Russian].
5. Kokorkin DN. [The role and place of irrigation osmotic therapy in acute rhinosinusitis in children]. Zhurnal ushnyh, nosovyh i gorlovyh boleznej. 2012;(5):67-71. [Article in Russian].
6. Kosakovskiy AL, Yurochko FB, Mikhailov OP. [Endonasal corticosteroids]. Lviv: MC, 2005. 56 p. [In Ukrainian].
7. Popovich VI, Koshel IV. [Acute viral nasopharyngitis: features of etiopathogenesis, clinical course and treatment in modern conditions]. Suchasna pediatriia. 2014;61(5):92-6. [Article in Ukrainian].
8. Pukhlik SM, Neuwirt EG. Adenoids, adenoiditis and allergic rhinitis. Klinichna immunolohiia. Alerholohiia. Infektolohiia. 2008;2(5):16-20. [Article in Russian].
9. Yurochko FB. [Treatment of adenoid hypertrophy. Balancing between adenotome and medications]. Family medicine. 2018;77(3):100-4. [Article in Ukrainian].

Надійшла до редакції 01.04.2021

© С.Б. Безшапочний, Н.Б. Соннік, О.Г. Подовжній, О.Р. Джіров, 2021

ЛІКУВАННЯ ГОСТРИХ НАЗОФАРИНГІТІВ У ДІТЕЙ

*Безшапочний СБ, Соннік НБ, Подовжній ОГ, Джіров ОР
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»,
кафедра оториноларингології з офтальмологією
Email: bezshapochny@ukr.net*

А н о т а ц і я

Гострий назофарингіт у дітей це запалення слизової оболонки носоглотки. Останнім часом використання сольових розчинів при патології носа та носоглотки стало лідером для очищення слизової оболонки.

Основним напрямком сучасної фармакотерапії патології носа та носоглотки на сьогоднішній день вважається протизапальна терапія. Є достатня кількість досліджень, що доводять ефективність назального спрею мометазона фуоат в лікуванні запальних захворювань носоглотки у дітей.

В нашому дослідженні вивчалась клінічна ефективність препарату «Етацид» в лікуванні гострих назофарингітів у дітей. Серед клінічних симптомів враховували порушення носового дихання, гугнявість мови, храп, кашель під час сну. При ендоскопії вивчались застійні ознаки в порожнині носа, виділення в носоглотці, збільшення глоткового мигдалика. Доведено достатню клінічну ефективність препарату «Етацид» в терапії гострих назофарингітів.

Ключові слова: назофарингіт, елімінаційна терапія, мометазона фуоат, педіатрія.

TREATMENT OF ACUTE NASOPHARYNGITIS IN CHILDREN

*Bezshapochniy SB, Sonnik NB, Podovzhniy OG, Dzhirov OR
Ukrainian Medical Stomatological Academy, Department of Otorhinolaryngology with Ophthalmology;
Poltava, Ukraine; e-mail: bezshapochny@ukr.net*

Abstract

Acute nasopharyngitis in children is an inflammation of the nasopharyngeal mucosa. Recently, the use of saline solutions in the pathology of the nose and nasopharynx has become a leader in cleaning the mucous membrane.

The main direction of modern pharmacotherapy of pathology of the nose and nasopharynx today is anti-inflammatory therapy. There are a sufficient number of studies proving the effectiveness of mometasone furoate nasal spray in the treatment of inflammatory diseases of the nasopharynx in children.

Our study examined the clinical efficacy of Etacid in the treatment of acute nasopharyngitis in children. Among the clinical symptoms were considered nasal breathing disorders, nasalness, snoring, cough during sleep. Endoscopy studied stagnant signs in the nasal cavity, nasopharyngeal discharge, enlargement of the pharyngeal tonsil. Proven sufficient clinical efficacy of the drug "Etacid" in the treatment of acute nasopharyngitis.

Key words: nasopharyngitis, elimination therapy, mometasone furoate, pediatrics.